

LØBs inspirationstur til Vestfyn 2023

Lørdag og søndag
30. september - 1. oktober

Artikel af Rikke Schwegler

26 forventningsfulde deltagere til årets inspirationstur mødtes ved "Possementen i Aarup." Vi fordelte os i bilerne så ikke alle biler skulle på tur. Super sidegevinst var, at vi fik snakket en hel masse under turene fra sted til sted. Første stop var HempCrete i Strib, hvor Christian Vædele-Larson har sin virksomhed,

HempCrete i Strib

(Kåsvej 10, 5500 Middelfart. Tlf. 61337190. www.hempcrete.dk)

"Hempcrete" stammer fra Frankrig, hvor det er muligt at høste hampnen to gange om året pga. det varmere klima. Hamp, kalk og vand bliver til et solidt byggemateriale, hvor hampnen isolerer og kalken binder det sammen. Blandingen er brandhæmmende, CO2 lagrende og fugtregulerende. Der opstår ikke svamp og andet utøj i hamp/kalk-blandingen, da den er basisk. Byggeaffaldet (hamperester) fra byggeriet er biologisk nedbrydeligt og komposterbart.

Fotos: Christian fortæller om HempCrete i sit værksted

Hempcrete er både et isoleringsmateriale og et materiale, der kan bruges til opbygning af vægge, - vægge, der bidrager til et godt indeklima.

Christian viste os sit værksted, hvor han har forklarede om forskellige metoder:

- Sprøjtestøbning – Hempcrete sprøjtes via en maskine. Denne metode har Christian haft god erfaring med at bruge til bl.a. nybyggeri og renovering af ældre huse, da det kommer godt ind i alle sprækker og samlinger. Det sprøjtes på i flere lag for at få den ønskede tykkelse og isolering
- Håndstøbning (In situ) hvor kalk/hamp-blandingen stoppes ind mellem væggen forskalling. Dette kan bruges til nye vægge og renovering af eksisterende byggeri. Det kræver et skelet af f.eks. træ at bygge op ad. Man fylder hele forskallingen op med massen og lader den stå til dagen efter, hvor forskallingen flyttes og fyldes igen – derved opstår en stor sammenhængende væg uden kuldebroer.
- Blokke lavet af Hempcrete. Formstøbte hampeblokke, der mures op.
- Præfabrikerede vægelementer, som støbes indendørs i en hal/fabrik og samles på byggepladsen.

Fotos øverst: Sprøjtepipstolen til at bruge til isoleringen som på muren på billedet underneden. De to nederste fotos: isolering med forskalling

NB: På side 16 - 17 kan du også læse en lille artikel om Torpegård, skrevet af vore værter Kurt og Anna-Marie.

Torpegård i Diernæs

(Grosted 10, 5600 Fåborg.
www.torpegaard.nu)

Turen gik videre til Torpegård, et nyt økosamfund, der blev startet i 2017, hvor 4 familier købte gården og efterfølgende fik den udstykket til 12 grunde, der nu er ved at blive bebygget, plus et stort fællesareal. Man er sammen om ideen med at bygge/leve bæredygtigt og dyrke den tilhørende jord biodynamisk. Fællesopgaver er opdelt i forskellige lav/grupper, der tager sig af pasning af dyrene og haven m.m. Man høster det man skal bruge og hjælper hinanden.

Stedet er en grundejerforening, som har antroposofiske idéer i deres vedtægter. Fokus på biodiversitet også i beboergruppen. Der er fremtidsønsker om at starte et energifællesskab.

Da de startede, måtte de sno sig for at få lokalplanen til at gå igennem hos kommunen, som var velvillig nok, men havde regler, der skulle overholdes. Torpegård har et spildevands anlæg fra "Killian Water" (www.killian-water.com), som blev godkendt fordi René Killian kunne vise, at et lignende anlæg var blevet godkendt i Svendborg kommune.

Torpegård har købt deres eget savværk, så en del af det træ, der bliver bygget med, er fra en lokal skov. De huse vi så, var bygget med træ fra yderst til inderst.

Mike Bentsen fra "Kjeldsløkkes Multiservice" (Skovvej 24, 5750 Ringe. tlf. 40108832) har leveret og monteret skruefundamenter til flere af husene.

Skruefundamenterne sparer på husets CO₂ - regnskab, da skrueerne ikke er så "miljø tunge" som et fundament af beton.

Torpegård har et fælleshus. Her spiser de spiser sammen hver 14. dag inden fællesmødet og på fælles arbejdsdage. Der spiste vi vores medbragte mad og fik te og kaffe. 1000 tak for det.

På rundtur blandt de nybyggede huse

Rundvisning til nogle byggerier på Torpegård

("Sydfyns Trædesign" Åkildedevej 28, 5762 Vester Skerninge.
www.sydfynstrae.com).

Andreas Lindhardt Hansen viste rundt. Hans firma Sydfyns Trædesign har bygget en del af husene. De lægger stor vægt på at bygge så bæredygtigt som muligt i 2023 med de regler og begrænsninger der er, men samtidig lytte til kundernes ønsker. Fra firmaets side bliver der tænkt meget på genbrug (også af varmen) i de færdige huse.

Andreas viste os 3 huse, som han har arbejdet med. Huset her nederst på siden fik vi også mulighed for at se indvendigt.

Huset er isoleret med træuld. Der var brugt en speciel "dampspærre" (ökonatur) fra Tyskland, som er mere diffusionsåben end dem, der kan købes i Danmark.

Der er anvendt ventilationsvinduer. (Se på billedet øverst.)

Fra højre:
Mike Bendtsen,
Andreas Lindhardt
Hansen
Bernhard (LØB's for-
mand)

LØB årsmødeskrift
Marts 2024

side 7

Kurt og Anna-Maies hus

Et halmhus på Torpegård

Vi fik også set Anna-Marie og Kurts halmhus, som er 61 m² indvendigt. Desuden er der en uopvarmet udestue på 12 m².

Kurt viste rundt og fortalte at det var et af de første huse i Torpegård. De startede byggeriet for 5 år siden, flyttede ind for 3 år siden og er nu ved at lave de sidste detaljer færdige.

Huset er bygget i mini baller for at få den runde form som de ønskede sig, hvilket ikke ville være muligt med større baller.

Det hele er båret af Kerto spær/kassetter med halmballer imellem, både i væg og i loft. Loftet er understøttet af træstolper.

Et stort træ, der stod ude i haven, er nu er "flyttet" inden for og tjener som søjle - og blikfang midt i køkken/alrummet.

Indvendigt er der pudset med ler og malet i en helt speciel lyserød akvarelfarve med blå undertoner.

Ydersiden af huset er pudset med kalk.

Halmhusets gulv er opbygget med muslingeskaller, polystyrenplader, træfiberplader og et trægulv fra en nærliggende skole, der skulle udskifte deres gulv i gymnastiksalen. Der er lergulv med linolie i gangen og soveværelset. På grund af byggereregler har de fået betongulv i badet, en membran og kalkmørtel på væggene.

Det hele bliver varmet op med 2 solfangere til det varme vand, desuden en masseovn med rør til varmt vand om vinteren, når solvarmen ikke er tilstrækkelig.

I byggeansøgningen står at huset er isoleret med cellulose, - hvilket jo er rigtig nok!

Store portioner kærnemælk i dunke

Lørup Malervarer ved Ryslinge

(Lørupvej 19, 5750 Ringe. tlf. 62671058. mail:lt@lm-linolie.dk)

Turen gik videre til Lørup Malervarer. Her startede Ejner Rasmussen med at lave den specielle maling for 2 år siden, da han blev kontakttet af en museums- medarbejder, der spurgte om han kunne lave kærnemælksmaling til dem. De manglede malingen til et restaurerings-projekt og kunne ikke få den, de plejede.

Processen fra kærnemælk til færdig maling:

1. Kærnemælk og linolie blandes

2. Hjortetaksalt tilsættes blandingen. Den doseres i rette mængde, så det ikke bobler over.

3. Jernvitriol tilsættes blandingen

4. Fra kærnemælk til færdig maling med jernvitriol.

Han havde aldrig lavet sådan noget før, men gik på "med krum hals" og eksperimenterede med udgangspunkt i en gammel opskrift indtil det lykkedes ham at fremstille noget, der viste sig at være et helt fantastisk produkt, - lavet på kærnet mælk.

Ejner fortalte og demonstrerede, hvordan han lavede malings-basen af kærnemælk, linolie og jernvitriol der blev pisket sammen.

Det mest spektakulære var, da han puttede hjortetaksalt i og det hele begyndte at boble meget kraftigt så proteinet i kærnemælken blev til bindemidlet kasein. Det havde været noget af en opgave at lære, hvor meget hjortetaksalt, der skulle puttes i, uden at det boblede over, så gulv og vægge skulle rengøres bagefter, fortalte Ejner.

Efter 4 timer er malingen som regel tør nok til, at der kan males anden gang.

Malingen kan opbevares ved stuetemperatur. Den malede overflade har en lang holdbarhed (indtil videre 14 år).

Ejners erfaring er, at kærnemælksmalingen kan males på alt, og at det holder utrolig godt. Porøse overflader som ler og kalkpuds lukkes/primers dog først med kalkvand eller andet, der lukker de største porer inden det males.

Kærnemælksmaling med farve-eksempler.

Ejner er en lidt ældre herre, der plejede at handle med linoliemaling. Han er uddannet tækkemand og har tækket huse i sine yngre dage. Han har også haft et savværk, der stadig er på bopælen sammen med malerfirmaet.

Ud over det kendskab vi fik til produkterne, var besøget i det hele taget en spændende oplevelse, - bare det at se det fantastiske sted og høre Ejner fortælle entusiastisk om sin nye lidenskab: kærnemælks maling.

Vi var også så heldige at få serveret øl/sodavand og ægte fynsk brunsviger af hans søde kone Lene. Da Hanne fra Brædstup også havde bagt en fantastisk vegansk chokoladekage og æblekage, var vi godt dækket ind med kage til "den søde tand". Mange tak!

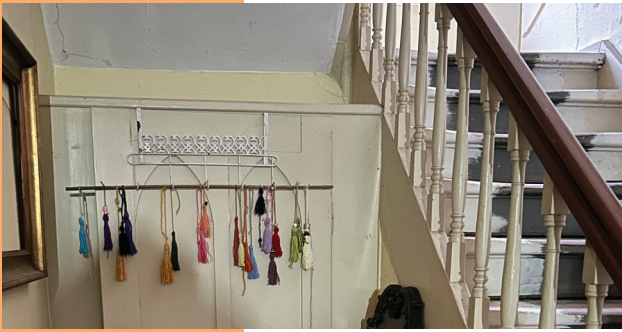

Ejners sted er stort med lager til alt fra malervarer, veteranbiler, savværk, tækkeprodukter....

Tilbage til Possementen

(Vandværksvej 17, 5560 Årup. www.possementen.dk)

Så gik køreturen tilbage til Possementen, - fulde af informationer og indtryk fra dagen. Vi valgte en landlig rute, en utrolig smuk tur, selv om den tog lidt længere tid. Vores udgangspunkt og base var en tidligere possementfabrik i Årup mellem Odense og Middelfart, hvor der dengang blev fremstillet kvaster, snore, borter etc. (hedder Possementer) til møbler, uniformer, gardiner m.m.

Stedet bliver nu lejet af en meget ny forening, der arbejder på at gøre stedet til et lokalt kultursted med kreative værksteder. Vores LØB-medlem Jette Ekelund Østergård, som er i bestyrelsen for Possementen, havde sørget for at vi kunne bruge stedet som base.

Det er noget af en opgave foreningen har sat sig for med renoveringen af den statelige ejendom, der trænger til kærlige hænder, men har en fantastisk atmosfære og flotte detaljer.

Der var stiftende generalforsamling i 2021 og der har været travlt siden da. Engagementet har ført til, at lokalsamfundet er begyndt at lægge mærke til stedet og støtter nu op om det. Possementen har søgt - og fået nogle penge til en forundersøgelse - for at få et overblik over, hvad der skal gøres og hvornår.

Lige nu er stedet lejet, men det er meningen at foreningen skal købe huset for at bruge det 730 m² store hus til et kultur/kunstner-sted. Idéen er, at man kan være en del af et fællesskab og bruge husets faciliteter mod en mindre leje. Der er store fremtidsdrømme om små butikker og større værksteder engang, når det hele kører.

Da vi ankom var det så uheldigt at strømmen til ovnen gik, så der måtte findes en ny sikring før maden kunne varmes. Ventetiden blev brugt til en spændende rundvisning i det store hus. Vi nød en lækker vegetarbuffet med aubergine gratin, forskellige spred/humus, agurk, borritos m.m.

Der var nok til madpakken dagen efter. Tak til Ask, Jette og Dorte for deres store indsats for at tage sig så godt af os.

Heidi viser her det fremtidige fælleshus der er undervejs. Det nuværende fælleshus i den gamle bindingsværksgård skal sælges.

Højgården - Den selvforsynende landsby

(Højgårdsvej 27, Hundstrup, 5762 Vester Skerninge),

Dagen efter fortsatte turen til Den selvforsynende landsby. Heidi Sørensens fortalte om stedet og deres erfaringer over 20 år og viste os nogle af deres byggeprojekter. Der er et stort tilhørende landbrugs- og naturareal med unik biodiversitet.

Det gamle bindingsværkshus, Højgården, er nu deres fælleshus, men de er ved at få bygget et nyt. De har besluttet at den gamle bevarelsesværdige og fantastisk charmerende gård skal sælges fra. De håber at finde en køber/købere, der kan vedligeholde stedet og vil være en del af fællesskabet.

Et af de første huse, der blev bygget i Den selvforsynende landsby var Heidi og Eriks hus, som ses på billedet herunder. Det har en masse skønne detaljer og det første sedum-tag i bebyggelsen. Huset bar præg af, at Erik er nordmand og elsker at arbejde i træ.

Indgangen til Heidi og Eriks smukke træhus og kik til annekset

Birgit og Gunnars hus med udestue, hyggelig vinduesniche, soveniche med skydelåger og lun masseovn.

Vi fik lov til at se Birgit og Gunnars hus, der er isoleret med indblæste træfibre hele vejen rundt, både i gulv, væg og tag. Der er masseovn og stor soveniche med skydelåger.

Vi sluttede en dejlig weekend med udendørs frokostbord og fik en meget lækker hjemmebagt kage af Heidi. 1000 tak til Lise Reinholdt & co for at planlægge en spændende - og varieret tur.

